

Alueiden osaamisen aika

**Aluekehityksen konsepti:
Vuorovaikutteisen
tilannekuvan
toimintamalli**

**Tulossa: Alueiden
maahanmuuttostrategioide
n selitys**

Aluekehityspäivät 9.12.2021 Pori
Vanhempi neuvonantaja **Tapio Huttula**

Alueiden verkosto-yhteistyön taustalla on 30 keskeisen yhteiskunnallisen toimijan yhteinen näkemys elinikäisen oppimisen Suomesta.

TEESI 3

Osaaminen uudistaa työelämää ja työelämä osaamista

Suomessa on maailman parhaat puitteet verkottuneelle yhdessä oppimiselle, osaamisen uudistamiselle ja innovaatioiden syntymiselle.

Uusi osaaminen syntyy entistä useammin muuttuvassa työelämässä ja muissa oppimisen paikoissa. Koulutusjärjestelmä tukee työelämän uudistumista.

Osaamisen ekosysteemit: toimenpidekokonaisuudet

Alueellinen ekosysteemi-työ

Alueellisen yhteistyön kehittäminen lähtee **tilannekuvan (yrityskysely, hankeportfolio, väestöselvitys)** luomisella ja sen yhteisellä tulkinnalla. Sen jälkeen asetetaan tavoitteet yhteiselle kehittämiselle.

Tilannekuvan kartoitus

Yhteistyön syventäminen

Pidemmälle jatkavien kanssa syvennetään verkostoyhteistyötä ja hahmotetaan yhteisiä keinoja osaamisen kehittämiseksi ja elinvoiman vahvistamiselle.

Muutoskyvykkyyden vahvistaminen

Vahvistetaan alueellisten toimijoiden muutoskyvykkyyttä ja kehittämisosaamista. Näin tuetaan koko alueen ennakkointia, yhteistyötä ja verkottunutta toimintaa. Tässä hyödynnetään SitraLab-osaamista.

Luodaan mm. näkymä alueen yhteistyöstä esimerkiksi **systemikartan** avulla ja haetaan uusia mahdollisuuksia **tulevaisuusajattelun** kautta.

Uuden osaamisjärjestelmän kokeilut ja pilotit

Uuden, verkostomaisen osaamisjärjestelmän kehittämistä vauhditetaan erilaisissa **kokeiluissa ja piloteissa**. Samalla tunnistetaan **hyviä käytänteitä**, joita voidaan levittää.

Sitra tukee kokeilujen ja pilottien vaikuttavuutta ja voi myös rahoittaa niitä.

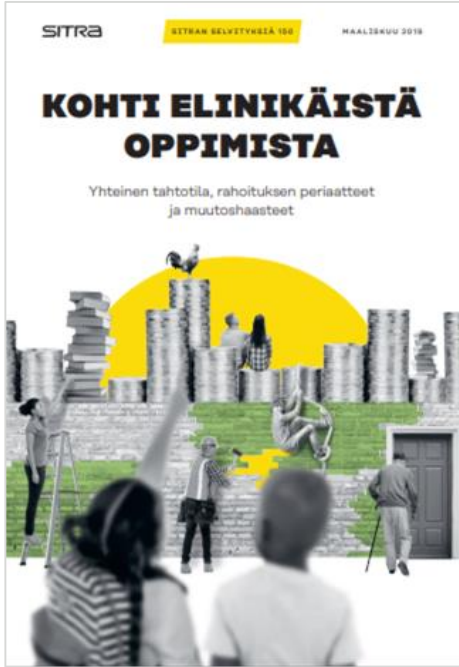
Suosittelun kiteytys

Alueellisten osaamiskosysteemien hyvien käytänteiden, kokeilujen ja pilottien pohjalta kiteytetään **suosituksia** siitä, miten

“maailman parhaat puitteet verkottuneelle yhdessä oppimiselle, osaamisen uudistamiselle ja innovaatioiden synnylle”

voidaan alueilla luoda.

Prosessin käynnistys 2019-2021

TEESI 3

Osaaminen uudistaa työelämää ja työelämä osaamista

Alueiden kartoittaminen ja tunnistaminen

Tapaamiset alueiden kanssa

Sitran esityspyyntö jatkokeskustelua varten

Onko alueella tahtoa?

Jatkokeskustelut

Yhteinen ymmärrys on saavutettu

Tilannekuvaproessi voi alkaa!

Tavoitteiden yhteensovittaminen.

Mitkä ovat alueellisen yhteistyön strategiset kärjet ja miten varmistetaan yhteistyön jatkuvuus?

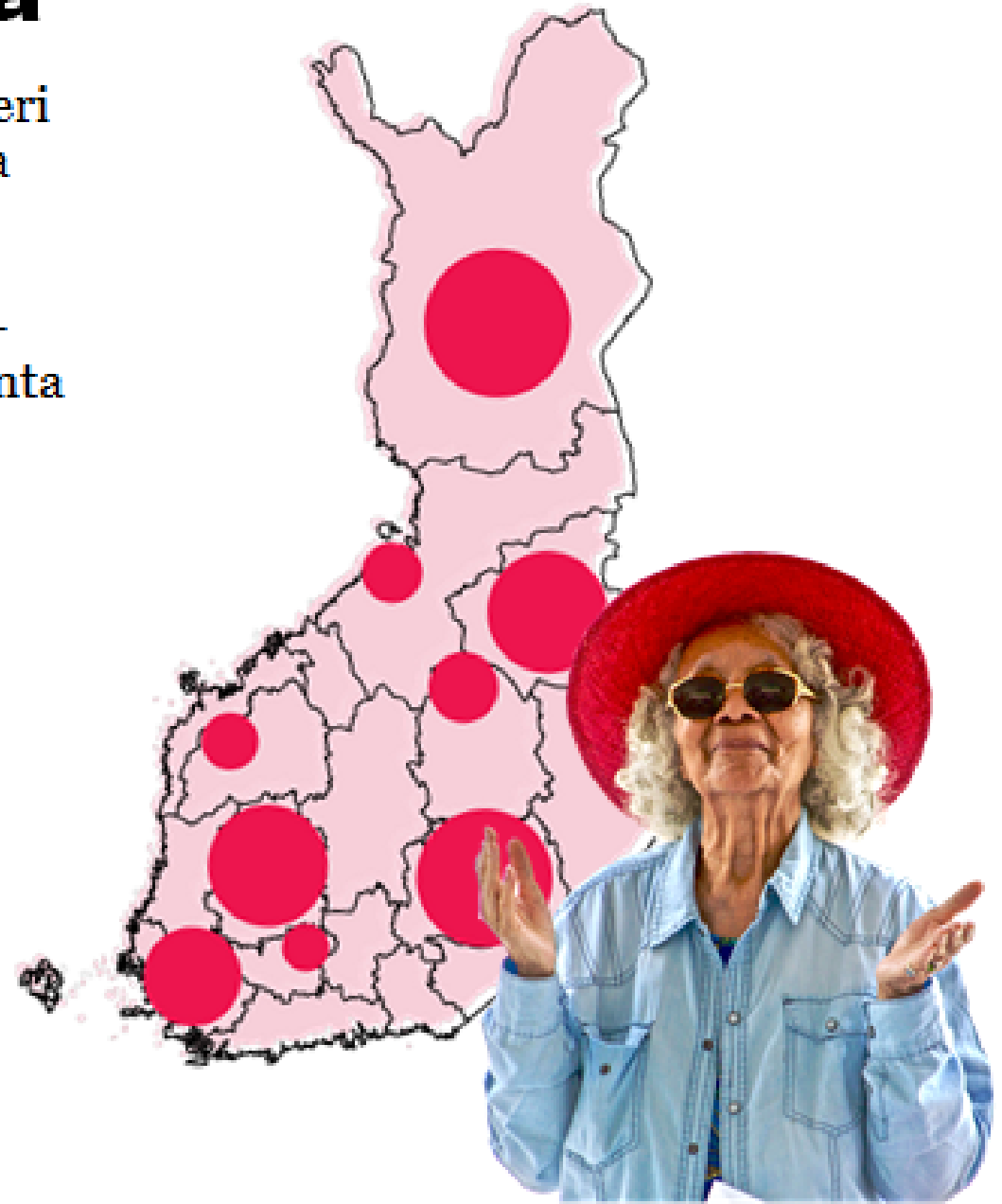
Miltä näyttää alueen hanke- ja kehittämistyön tila?

Miten alue aikoo edistää Teesi 3:sta?

Mitä osaamista/ lisäarvoa Sitra voi tuottaa?

Alueiden osaamisen aika

- Keväällä 2021 Sitra vauhditti yhdeksällä alueella eri puolella Suomea alueen toimijoiden yhteistyötä ja yhdessä oppimista.
- Yhdeksän aluetta olivat: Hämeenlinna, Seinäjoki-Ilmajoki, Ylä-Savon seutukunta, Raahen seutukunta sekä maakunnista Etelä-Savo, Kainuu, Lappi, Pirkanmaa ja Varsinais-Suomi.
- Yhteistyön tuloksena alueen voimavaroja hyödynnetään kattavammin ja alueen kehitystyö on **vaikuttavampaa**.
- Prosessin tavoitteena on vahvistaa
  - Alueen elinvoimaa
  - Vetovoimaa ja pitovoimaa
  - Osaavan työvoiman saatavuutta

Sitran rooli

1

Tiedontuotanto
(Hankeportfolio,
yrityskysely,
väestöselvitys)

2

Areenan tarjoaminen

3

Fasilitointi

Alueiden rooli

1

Tiedon syöttäminen
prosessiin

2

Foorumien valmistelu
alueen näkökulmasta
(suunnitteluryhmä)

3

Jatkotoimenpiteet
johtopäätösten pohjalta

Ilmiön johtamisen toimintamalli

– monipuolinen tiedonkäyttö,
tiedon yhteinen tulkinta,
jatkuva vuoropuhelu

Ilmiöiden
ymmärtämistä
tukeva
tiedonkäyttö

Yhteistä
ymmärrystä
synnyttävä
vuorovaikutus

Elinvoimatyön ja
osaamis-
ekosysteemin
vaikuttavuus

Yhteinen
tilannekuva

Tavoitteet
ja toimen-
piteet

Kolmikannan merkitys

Yritykset ja
yrittäjäjärjestöt

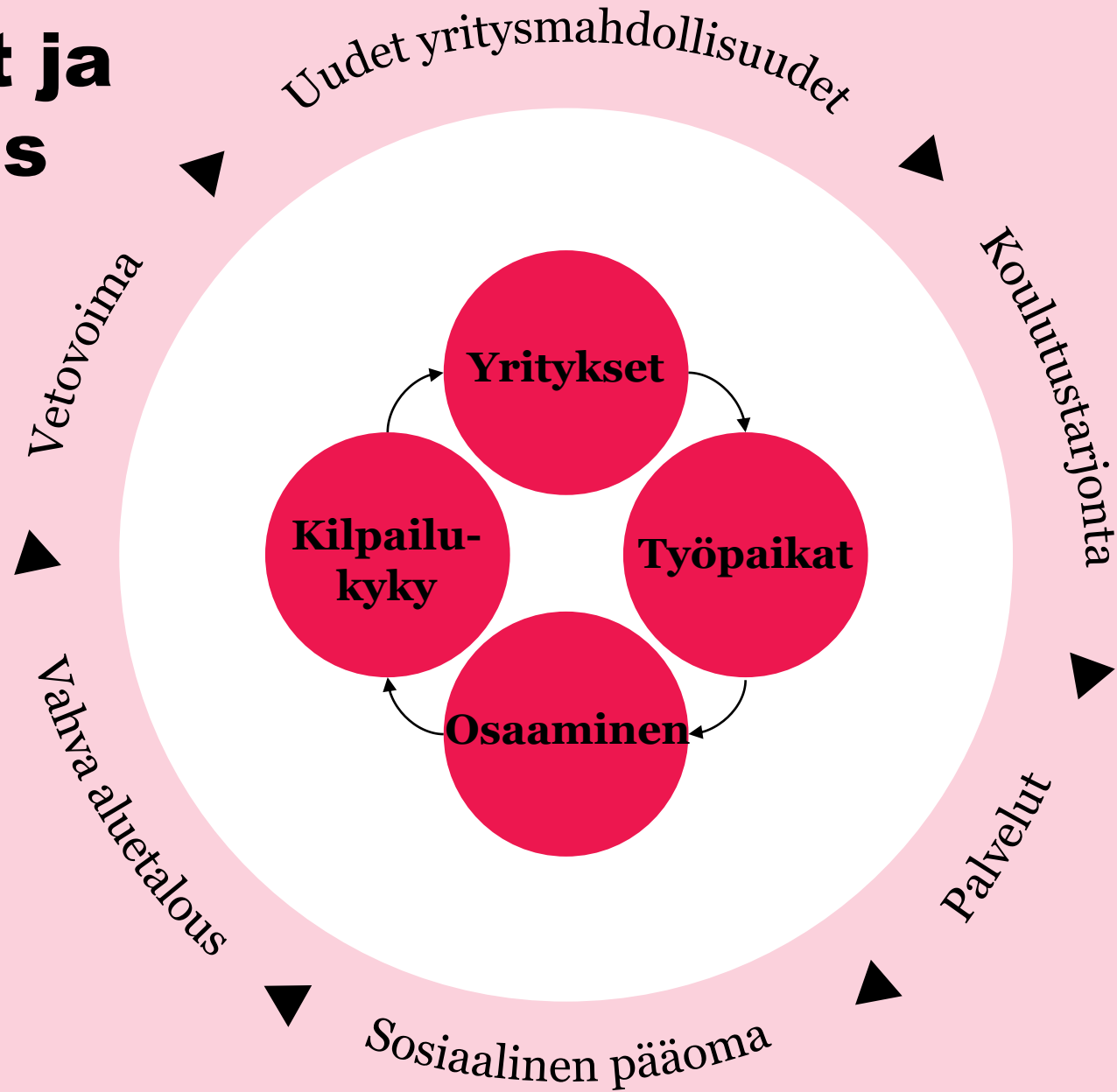

Julkinen sektori ja
julkiset palvelut

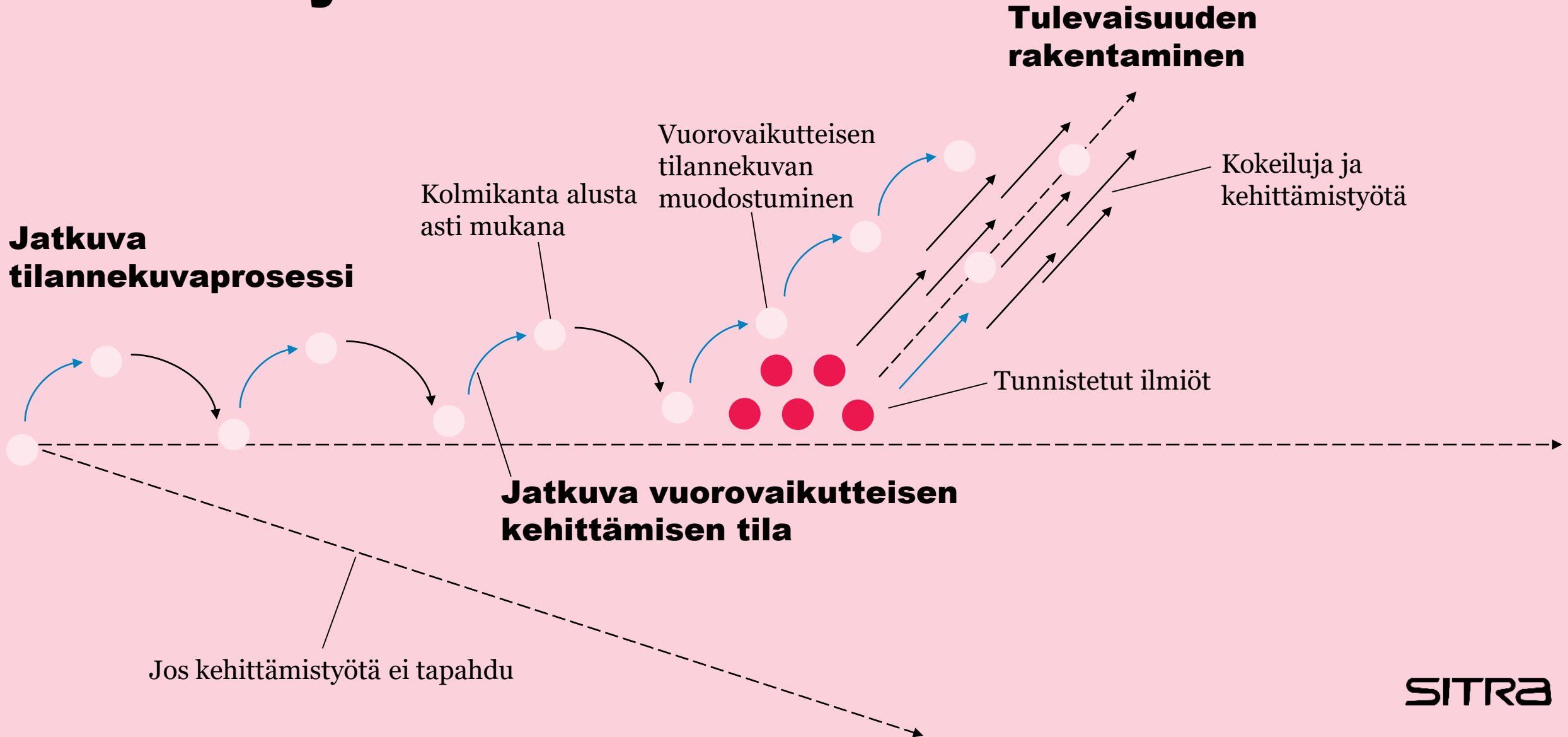
Sillanrakentaja

Oppilaitokset ja
kehittäjäorganisaatiot

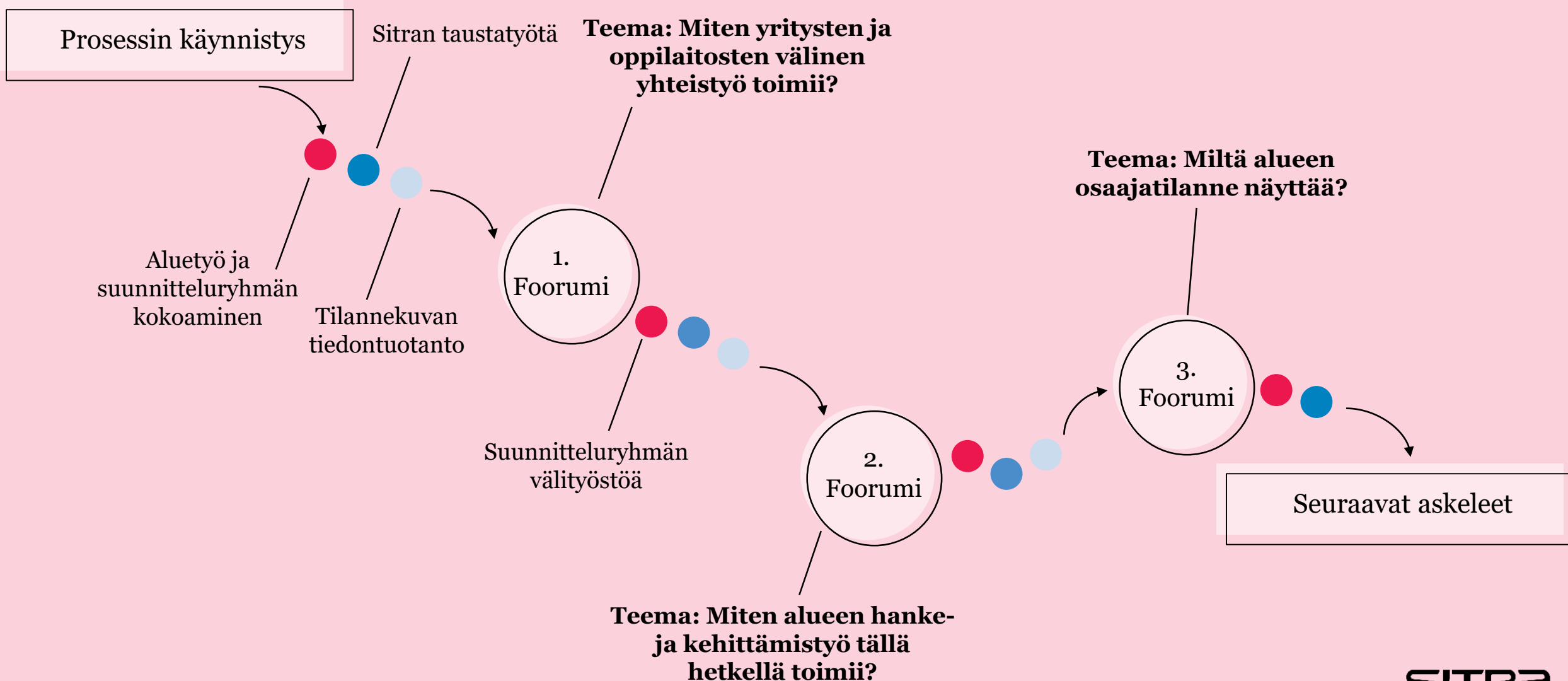
Elinvoiman elementit ja työn fokus

Alueen elinvoimatyö tehdään yhdessä

Kevään 2021 prosessikuvaus

Lopputulos - vuorovaikutteinen tilannekuva

Esimerkkinä Ylä-Savon vuorovaikutteinen tilannekuva

Ylä-Savon vuorovaikutteinen tilannekuva

S	W
O	T

→ Tunnistettut ilmiöt →

Tahdomme, että...

...kaikilla alueen yrityksillä on yhtäläiset mahdollisuudet hyödyntää tarjolla olevia menestyksen tukitoimia.

...osaamisen kehittämisestä muodostuu houkutteleva vetovoimatekijä Ylä-Savoon.

...Ylä-Savo säilyy elinvoimaisena alueena.

...alueella vallitsee luottamuksen henki.

...Ylä-Savossa vallitsee yhteistyö- ja yrittämishenki.

...poliittiselle päätöksenteolle voidaan tarjota tilannekuva, joka sisältää tulevaisuusorientoituneen näkemyksen osaamisen tarpeista.

Käytännössä tämä tarkoittaa, että...

...tukitoimia on tarjolla niin pienille kuin suurille yrityksille, jokaisessa alueen kunnassa, kaikilla toimialoilla toimiville yrityksille.

...Ylä-Savoon on helppo tulla ja asettua. Savolaiskulttuurin vahvuus, vastaanottava kulttuuri, saa tulijalle tunteen, että hän on tullut kotiin.

...oman väestömme ja muualta Suomesta muuttaneiden lisäksi seutumme tarvitsee valmistuneita opiskelijoita sekä lisää työperäistä maahanmuuttoa.

...keskinäinen luottamus on vahvaa ja asioita hoidetaan yhteistä etua ajatellen. Kaikkien toimijoiden näkökulmat huomioidaan yhteisissä päätöksissä.

...ymmärrämme yhteishengen merkityksen ja säilytämme sen kehityksen voimanlähteenä.

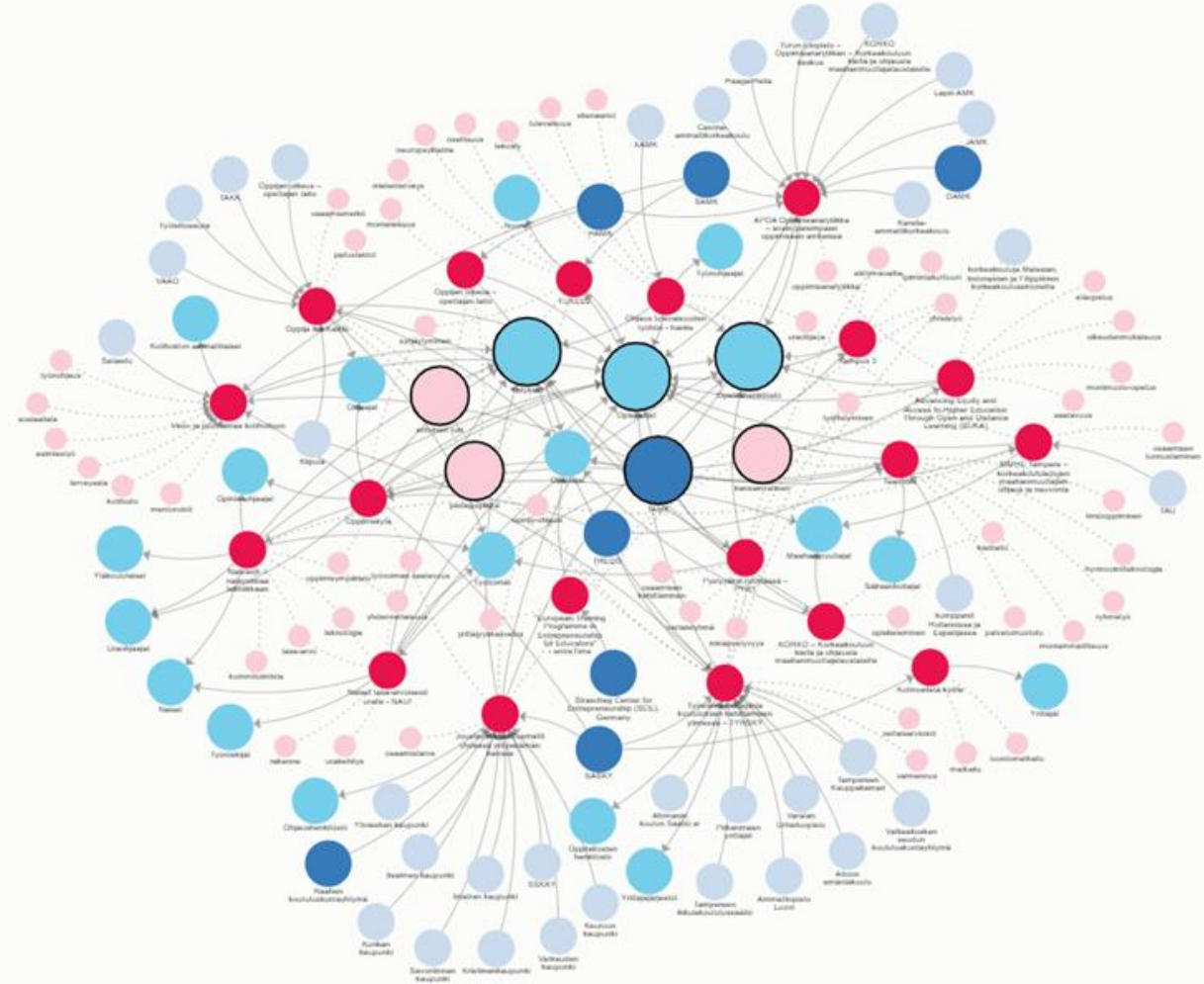
...tilannekuvafoorumityön kautta opittu työskentelymalli jää pysyväksi tavaksi tehdä yhteistyötä Ylä-Savon osaamisen tueksi ja kehittämiseksi.

Foorumin perusrakenne

Avainsana	Hanke	Osatoteuttaja	Päätoteuttaja	Toiminnan kohde
-----------	-------	---------------	---------------	-----------------

Kumu-työkalulla toteutettu **hankeportfolion päänäkymä** näyttää yhteyksiä hankkeen, toteuttajatahojen, toiminnan kohteen, sekä hanketta kuvaavien avainsanojen välillä

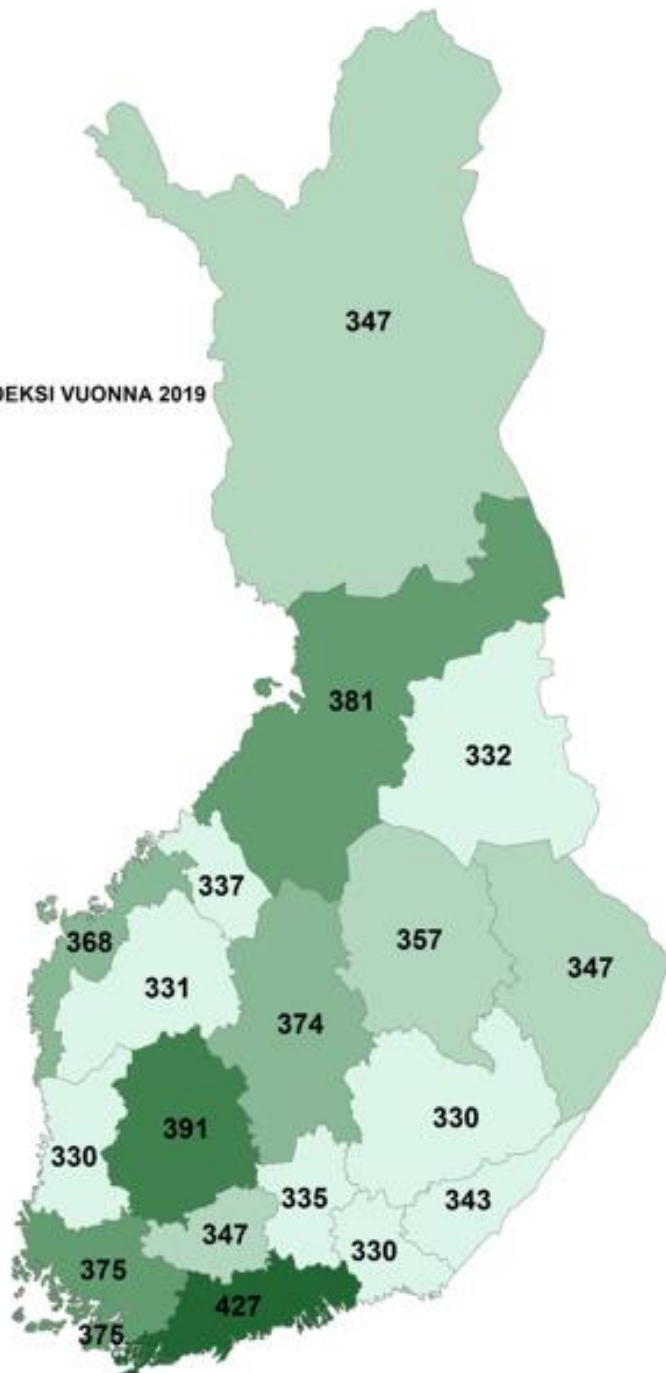
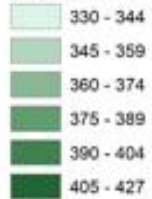
Päänäkymää voi zoomata ja suodattaa eri tavoin

- Legend**
- Hanke
  - Päätoteuttaja
  - Osatoteuttaja
  - Toiminnan kohde
  - Avainsana

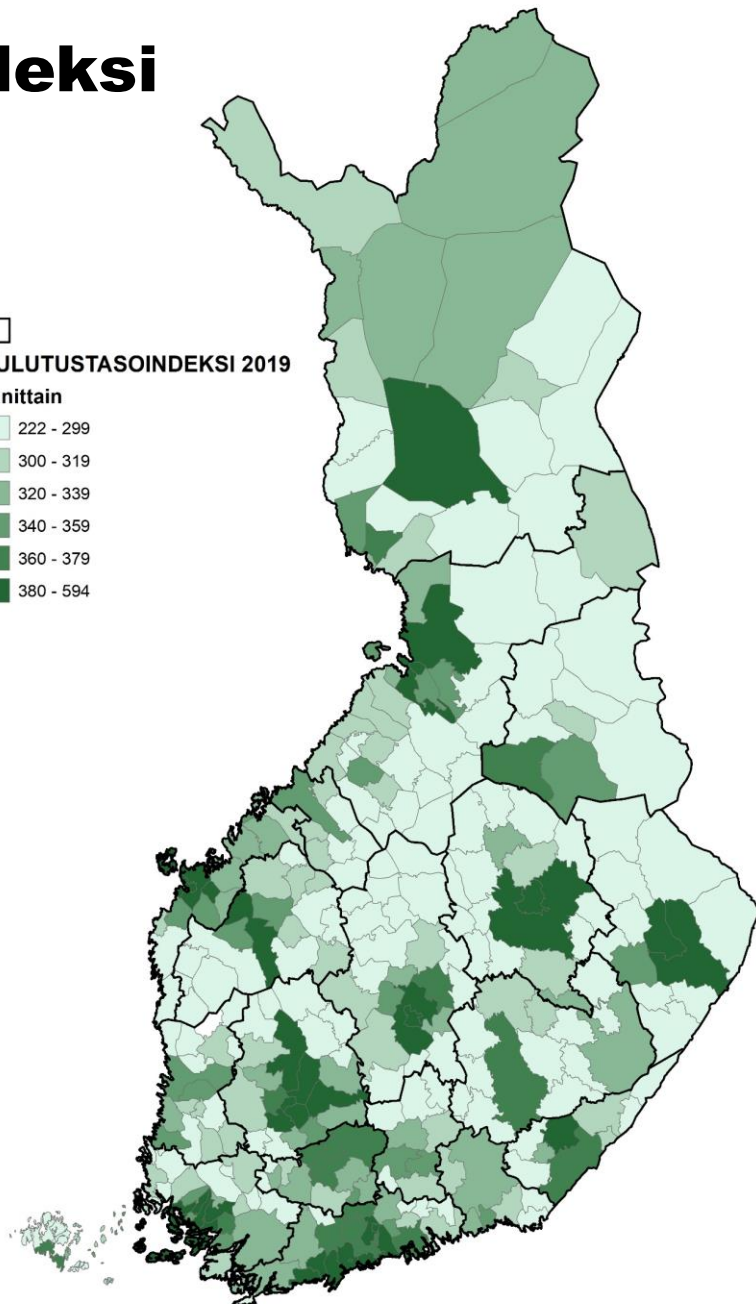
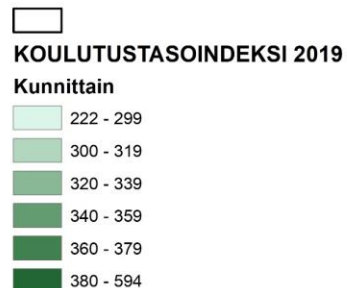
Alueiden yli 20-vuotiaan väestön koulutustasossa suuret alueelliset erot

KOULUTUSTASOINDEKSI VUONNA 2019

- Koulutustasoindeksi osoittaa perusasteen jälkeen suoritettujen korkeimman koulutuksen keskimääräisen pituuden **vuosina** henkeä kohti. (1 vuosi = 100 pistettä. Esim. koko maan indeksi 380 osoittaa, että teoreettinen koulutusaika henkeä kohti Suomessa on 3,80 vuotta.)
- Mitä **korkeampi** on indeksiluku, sitä **koulutetumpaa** on alueen väestö.
- Koulutustasoindeksi näyttää alueiden eriytymisen myös maakuntien sisällä.

Koulutustasoindeksi Pirkanmaalla

Koko maa	380
Pirkanmaa	391
Akaa	380
Hämeenkyrö	326
Ikaalinen	316
Juupajoki	285
Kangasala	407
Kihniö	259
Kuhmoinen	272
Lempäälä	433
Mänttä-Vilppula	286
Nokia	370
Orivesi	324
Parkano	281
Pirkkala	455
Punkalaidun	285
Pälkäne	323
Ruovesi	288
Sastamala	308
Tampere	428
Urjala	273
Valkeakoski	345
Vesilahti	394
Virrat	289
Ylöjärvi	386

Alueiden osaamisen aika

Yhdessä uudistumalla elinvoimaa

#osaamisen aika

Kiitos!

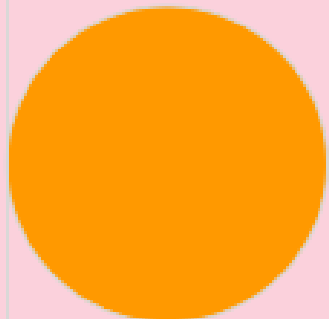
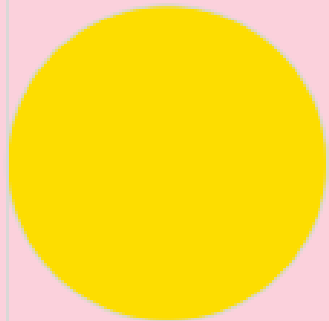
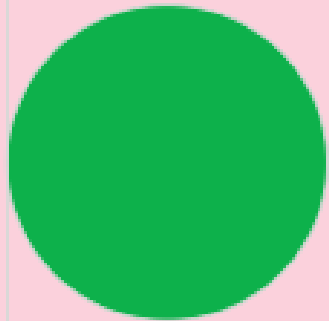
Tervetuloa jatkamaan
keskustelua Facebook-ryhmään:

www.facebook.com/groups/alueidenosaamisen aika

SITRA

Alueiden maahanmuuttostrategioiden selvitys (TEM - Sitra - MDI)

Varautumiskartta

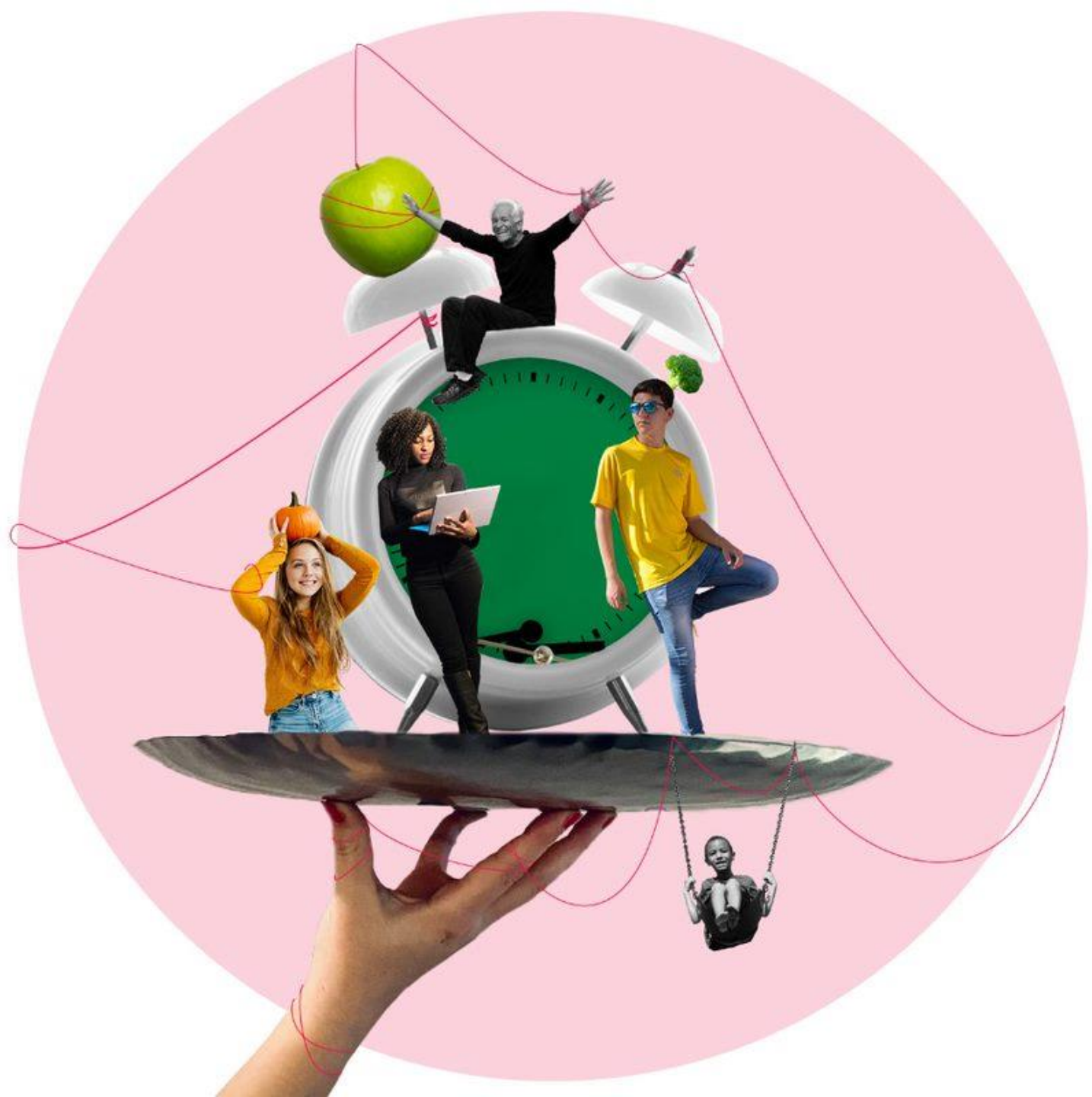
1. **Status** (koulutus- ja työperäisen maahanmuuton näkyminen maakunnallisissa strategioissa tai ohjelmissa)
2. **Kattavuus** (maakunta - seutukunta - keskuskunta)
3. **Laadullinen tarkastelu** (maahanmuuton huomioiminen maakuntaohjelmissa ja -strategioissa)
4. Koulutus- ja maahanmuuttopolitiikan **nivoutuminen** muihin suunnitelmiin (OKM / TEM)
5. **Hankkeiden** rooli asiakirjoissa

Millä suosituksilla?

Tervetuloa mukaan Sitran
elinikäisen oppimisen
suositusten
julkistustilaisuuteen
ma 13.12. Klo 9.00-10.45

Ilmoittautuminen
(sitra.fi/tapahtumat)

[Sitran suositukset
elinikäisen oppimisen
edistämiseksi Suomessa -
Sitra](#)

Ota kuunteluun Osaamisen ajan podcast aluetyöstä!

[Esittelyjakso: Millä osaamisella alue menestyy? -
Sitra Osaamisen aika -podcast](#)

Tervetuloa jatkamaan keskustelua ja
seuraamaan tiedotusta:

www.facebook.com/groups/alueidenosaamisen aika

#osaamisen aika

Kiitos!

